

MAGYAR NYELVI FELADATLAP

a 4. évfolyamosok számára

2014. január 23. 14:00 óra

NÉV: _____

SZÜLETÉSI ÉV: HÓ: NAP:

Tollal dolgozz! Ügyelj a külalakra!
A feladatokat tetszés szerinti sorrendben oldhatod meg.
A megoldásra összesen 45 perced van.
Az utolsó (10.) feladatra legalább 10–15 percet szánj!

Jó munkát kívánunk!

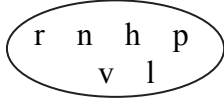
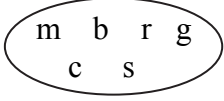
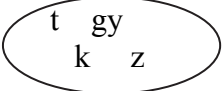
1.	<p>Állítsd számozással betűrendbe a felsorolt írók, költők nevét!</p> <p style="text-align: center;">Zelk Zoltán Csokonai Vitéz Mihály Csukás István</p> <p style="text-align: center;"> <input style="width: 30px; height: 20px; border: 1px solid black;" type="text"/> <input style="width: 30px; height: 20px; border: 1px solid black;" type="text"/> <input style="width: 30px; height: 20px; border: 1px solid black;" type="text"/> </p> <p style="text-align: center;">Csorba Győző Weöres Sándor</p> <p style="text-align: center;"> <input style="width: 30px; height: 20px; border: 1px solid black;" type="text"/> <input style="width: 30px; height: 20px; border: 1px solid black;" type="text"/> </p>	a																					
2.	<p>Alkoss négy szót az ábrában található valamennyi szótag felhasználásával! Mindegyik szótagot csak egyszer használhatod fel!</p> <p>Írd le a szavakat a pontsorokra! Ügyelj a pontos másolásra és a helyesírásra!</p> <div style="text-align: center; margin: 20px 0;"> <table border="1" style="margin: auto; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 40px; height: 40px;"></td> <td style="width: 40px; height: 40px; text-align: center;">-kat</td> <td style="width: 40px; height: 40px; text-align: center;">-csősz</td> <td style="width: 40px; height: 40px;"></td> </tr> <tr> <td style="width: 40px; height: 40px;"></td> <td style="width: 40px; height: 40px; text-align: center;">-ta-</td> <td style="width: 40px; height: 40px; text-align: center;">-dzag-</td> <td style="width: 40px; height: 40px; text-align: center;">hall-</td> </tr> <tr> <td style="width: 40px; height: 40px; text-align: center;">-nye-</td> <td style="width: 40px; height: 40px; text-align: center;">-gat</td> <td style="width: 40px; height: 40px; text-align: center;">ma-</td> <td style="width: 40px; height: 40px;"></td> </tr> <tr> <td style="width: 40px; height: 40px;"></td> <td style="width: 40px; height: 40px; text-align: center;">-lo-</td> <td style="width: 40px; height: 40px; text-align: center;">-gal</td> <td style="width: 40px; height: 40px; text-align: center;">fi-</td> </tr> <tr> <td style="width: 40px; height: 40px;"></td> <td style="width: 40px; height: 40px;"></td> <td style="width: 40px; height: 40px; text-align: center;">-a-</td> <td style="width: 40px; height: 40px; text-align: center;">diny-</td> </tr> </table> </div> <p>1. szó:</p> <p>2. szó:</p> <p>3. szó:</p> <p>4. szó:</p>		-kat	-csősz			-ta-	-dzag-	hall-	-nye-	-gat	ma-			-lo-	-gal	fi-			-a-	diny-	a	
	-kat	-csősz																					
	-ta-	-dzag-	hall-																				
-nye-	-gat	ma-																					
	-lo-	-gal	fi-																				
		-a-	diny-																				
3.	<p>Alkoss három hatbetűs toldalékos szót a BANKÁR szó hat betűjének a felhasználásával! Mind a három szóban csak a BANKÁR szó betűi lehetnek. Írd le a szavakat!</p> <p>1. szó: _ _ _ _ _ _</p> <p>2. szó: _ _ _ _ _ _</p> <p>3. szó: _ _ _ _ _ _</p>	a																					

4. Fejtsd meg a titkosírással írt szavakat! Írd a megfejtéseket a pontvonalra!

	1	2	3	4	5	6	7
A	a	á	b	c	cs	d	dz
B	dzs	e	é	f	g	gy	h
C	i	í	j	k	l	ly	m
D	n	ny	o	ó	ö	ő	p
E	r	s	sz	t	ty	u	ú
F	ü	ű	v	w	y	z	zs

- a) **D7 B2 E1 A4**
- b) **A3 A1 E1 A2 E4**
- c) **E1 B2 D7 F1 C5 B3 E2**
- d) **E3 A2 D1 A5 B2 D1 B5 D6**

5. Fejzd ki másként az alábbi szavakat, szókapcsolatot! Egészítsd ki a megfelelő magánhangzókkal a halmazokban található mássalhangzókat! A megoldást írd a pontvonalra!

- a) heves esőzés
- b) élelem
- c) barátság
- d) szorgalom

a	
b	
c	
d	

a	
b	
c	
d	

6.	<p>Pótold a szavakban a hiányzó j vagy ly betűt!</p> <p>a) fe....edelem</p> <p>b) ola....ká....ha</p> <p>c) uszá....</p> <p>d) bago.....</p>	<table border="1"> <tr><td>a</td><td></td></tr> <tr><td>b</td><td></td></tr> <tr><td>c</td><td></td></tr> <tr><td>d</td><td></td></tr> </table>	a		b		c		d							
a																
b																
c																
d																
7.	<p>Egészítsd ki a hiányos szavakat a következő szólásokban, közmondásokban! Ügyelj a helyesíráásra!</p> <p>a) Amilyen a mo.....ó, olyan a törülköző.</p> <p>b) Az e.....ik tizenkilenc, a másik egy híján hús.</p> <p>c) A vér nem válik v.....zzé.</p> <p>d) Nagy teher is kö.....ű, ha sokan emelik.</p> <p>e) Jo..... félni, mint megijedni.</p> <p>f) Azgéret szép szó, ha megtartják, úgy jó.</p> <p>g) Kutyából nem lesz szalo.....a.</p>	<table border="1"> <tr><td>a</td><td></td></tr> <tr><td>b</td><td></td></tr> <tr><td>c</td><td></td></tr> <tr><td>d</td><td></td></tr> <tr><td>e</td><td></td></tr> <tr><td>f</td><td></td></tr> <tr><td>g</td><td></td></tr> </table>	a		b		c		d		e		f		g	
a																
b																
c																
d																
e																
f																
g																
8.	<p>Írd a mondatok végén található pontsorokra a mondatfajta jelölő betűk jelét!</p> <div style="display: flex; justify-content: space-around; margin-bottom: 20px;"> <div style="border: 1px solid black; padding: 5px; text-align: center;"> <p>A</p> <p>felkiáltó mondat</p> </div> <div style="border: 1px solid black; padding: 5px; text-align: center;"> <p>B</p> <p>óhajtó mondat</p> </div> <div style="border: 1px solid black; padding: 5px; text-align: center;"> <p>C</p> <p>felszólító mondat</p> </div> </div> <p>a) Fogadd örökbe az állatkert valamelyik lakóját!</p> <p>b) A kert természetvédelmi terület, óvd a tisztaságát és a növényzetét!</p> <p>c) A mosómedvéket is jó lenne megnézni!</p> <p>d) De elfáradtam az állatkerti kirándulás végére!</p>	<table border="1"> <tr><td>a</td><td></td></tr> <tr><td>b</td><td></td></tr> <tr><td>c</td><td></td></tr> <tr><td>d</td><td></td></tr> </table>	a		b		c		d							
a																
b																
c																
d																

9. Olvasd el figyelmesen a következő ismeretterjesztő szöveget! Oldd meg a feladatokat a szöveg alapján!

a	
b	
c	
d	
e	
f	
g	

A sakkozógép atyja

Az ír bevándorló ősoktól származó, de már magyar nemesi nevet viselő Kempelen Farkas 1734-ben látta meg a napvilágot Pozsonyban. Iskolai éveit is itt kezdte el, majd Győrben, Bécsben és Rómában folytatta a tanulmányait. Nyelvtelensége is korán megmutatkozott: nyolc nyelven beszélt, írt és olvasott.

Szerteágazó tudományos tevékenységet folytatott. Saját gőzgépet állított össze. Szülővárosának hajóhidat, 1772-ben pedig egy híres bécsi parkba szökőkutakat is tervezett. Gondoskodó hajlamára utal, hogy ugyanebben az évben írógépet készített egy vak zongoraművész számára, két évvel később pedig egy mozgatható ágyat szerkesztett a súlyos betegségéből felgyógyuló Mária Terézia királynőnek.

1788-ban elkészült beszélőgépe végleges változata. Ez az egyedülálló szerkezet egy 4-5 éves kisgyerek hangján szavakat és mondatokat tudott kimondani, akár más és más európai nyelven. Mégsem erről a szerkezetéről vált igazán híressé, hanem az 1770-ben bemutatott találmányáról. A Mária Terézia királynő szórakoztatására készített *Török* egy ravaszul megtervezett sakkozógép volt, amelynek belsejébe egy ember rejtőzött el, de olyan ügyesen, hogy a közönség sohasem látta meg. A remek „sakkozógép” számos uralkodóval, királlyal és hírességgel játszott, s csaknem mindegyiket legyőzte.

A sakkozógép túlélte feltalálóját, sokfelé bemutatták, mígnem 1854-ben egy tüzesetben megsemmisült. Számos találmánya és világhíre ellenére Kempelen Farkas szegényen halt meg.

(www.oktopus.hu, a www.wikipédia.hu és a www.titoktan.hu alapján)

- a) Melyik találmány kapcsolható Kempelen Farkas nevéhez? Karikázd be a megfelelő válasz betűjelét!

- A) zenegép
- B) számológép
- C) olvasógép
- D) nyelvi fordítógép
- E) gőzgép

b) Egészítsd ki az olvasott szöveg szerint a mondatot! A felsorolt szavak közül válassz!
A megfelelő szó betűjelét írd a pontsorra!

A királyné készített sakkozógépben embert a nem fedezték fel.

A) elalvó	B) beszélők	C) elfutó
D) nézők	E) gyógyítására	F) elbújó
G) mulattatására	H) látók	I) oktatására

Döntsd el, hogy a következő állítások igazak vagy hamisak! Írj **I** betűt az igaz, **H** betűt a hamis állítások elé a pontsorra!

c) Kempelen Farkas iskolai tanulmányait Győrben kezdte meg.

d) A „gép” minden lejátszott sakkjátszmáját megnyerte.

e) Kempelen Farkas hajóhidat tervezett Pozsony városának.

f) A szövegből megtudjuk, hogy a beszélőgép nyolc európai nyelven beszélt.

g) Állítsd számozással időrendi sorrendbe a Kempelen Farkas életével kapcsolatos eseményeket! Írd a számokat a pontvonalakra!

- Írógépet készít.
- Kempelen Farkas halála.
- Elkészül a beszélőgép végleges változata.
- A sakkozógépe elég.
- Bemutatja a sakkozógépet.

